

Analiza szkolnych strzelanin w Oxford High School i Apalachee High School

Wiktoria Cybula

Security
in practice

Analiza szkolnych strzelanin w Oxford High School i Apalachee High School

Opracowała: Wiktoria Cybula, 22.09.2024 r.

Zaniedbania ze strony rodziców i niedopatrzenia szkolnego personelu stały się wspólnym mianownikiem dla dwóch tragedii w amerykańskich szkołach.

Strzelanina w Oxford High School

Przebieg wydarzeń

30 listopada 2021 r. Jennifer i James Crumbley zostali wezwani do Oxford High School (Oxford, Michigan, USA). Spotkanie zostało zainicjowane przez władze szkoły w związku z niepokojącymi rysunkami i zapiskami, które znaleziono na arkuszu z zadaniami ich 15-letniego syna, Ethana Crumbleya¹. Rysunki przedstawiały między innymi pistolet i naboje, a odręczne zapiski: „Wszędzie krew”, „Moje życie jest bezużyteczne” czy „Myśli nie ustają, pomóż mi”. Zapisy na arkuszu zostały zmienione przez nastolatka jeszcze zanim został wywołany z klasy na spotkanie – Ethan spodziewał się, że mogą stać się dla niego problemem - na arkuszu zdążył dopisać „OHS [Oxford High School] rządzi!”, „Wszyscy jesteśmy tu przyjaciółmi” i „Kocham moje życie tak bardzo!!!!”². W gabinecie, do którego uczeń został wezwany z trwających zajęć tłumaczył, że planuje zostanie projektantem gier wideo w przyszłości, a pierwotne rysunki były pomysłami do gry, nad którą pracuje. Pracownicy szkoły zarekomendowali rodzicom natychmiastowe zabranie syna do odpowiedniej placówki, której profil pomoże rozwiązać problemy psychiczne chłopaka. Jennifer i James Crumbley odrzucili propozycję, pozostawiając syna w szkole, a sami wrócili do pracy. Zapewnili jednak dyrekcję, że Ethan znajdzie się pod opieką lekarską w ciągu najbliższych 48 godzin. Pracownicy szkoły stwierdzili po namyśle, iż rysunki nie były wystarczającym powodem do uznania nastolatka za zagrożenie dla własnego oraz innych uczniów bezpieczeństwa, ponieważ nigdy wcześniej nie generował problemów. Chłopiec wrócił na zajęcia, gdyż uznano,

---

¹ E. Levenson, L. del Valle, *Former dean says there was no reason to search Michigan school shooter's backpack for gun*, „CNN”, 30.01.2024, <https://edition.cnn.com/2024/01/30/us/jennifer-crumbley-trial-oxford-michigan-shooting/index.html>, 16.09.2024.

² S. Moghe, *Michigan shooting suspect's parents willfully disregarded signs that their son was a threat, prosecutors say*, „CNN”, 24.12.2021, <https://edition.cnn.com/2021/12/24/us/michigan-school-shooting-suspect-parents/index.html>, 16.09.2024.

że pozostawienie go w szkole będzie dla niego lepsze niż odesłanie do pustego domu³. Wracając do klasy Ethan miał przerzucony przez ramię plecak, w którym znajdowała się zabrana wcześniej z domu broń i amunicja – żaden z pracowników szkoły ani rodzice nie zajrzeli do środka⁴.

Mapa stanu Michigan, z oznaczoną miejscowością Oxford, w której mieści się Oxford High School.

Około godziny 12:51 Ethan wyszedł ze szkolnej łazienki z załadowaną bronią, gotów do wcielenia swojego planu w życie. Przemierzając szkolne korytarze zaglądał do mijanych sal lekcyjnych i oddawał strzały do napotkanych tam osób. Ok. 12:54 nastolatek wszedł do łazienki, w której znajdowało się dwóch uczniów. Jednego z nich zastraszył, a drugiego zabił. Ok. 12:57 dwóch przedstawicieli służb rozpoczęło przeszukiwanie budynku, przechwytyjąc sprawcę kilka minut później. Sprawca został usunięty z budynku ok. 13:04⁵. Gdy informacje o zaistniałej sytuacji zaczęły docierać do rodziców, Jennifer Crumbley wysłała synowi wiadomość „Ethan, nie rób tego”. Około 13:37 James Crumbley wykonał telefon pod numer 911, zgłaszając, iż jego syn jest prawdopodobnym sprawcą zdarzenia, gdyż z ich domu zniknęła broń⁶.

W wyniku ataku zginęło czterech uczniów: 14-letnia Hana St. Juliana, 16-letni Tate Myre oraz 17-letni Justin Shilling i 17-letnia Madisyn Baldwin. Siedem osób zostało rannych⁷.

Wydarzenia prowadzące do tragedii

---

³ Key moments surrounding Michigan high school shooting, „The Associated Press”, 5.12.2021, <https://apnews.com/article/crime-shootings-education-michigan-school-shootings-a734bfa163d0e761b1eac3031ba0569a>, 16.09.2024.

⁴ E. Levenson, L. del Valle, *Former dean says...*

⁵ J. Chambers, *Sheriff's timeline shows Oxford shooting lasted longer than previous reports*, „The Detroit News”, <https://eu.detroitnews.com/story/news/local/michigan/2023/03/16/oxford-michigan-school-shooting-sheriff-response-timeline/70012836007/>, 16.09.2024.

⁶ Key moments surrounding Michigan high school shooting...

⁷ J. Chambers, *Sheriff's timeline shows...*

26 listopada 2021 r. James Crumbley zakupił pistolet Sig Sauer kal. 9 mm jako wczesny prezent świąteczny dla syna. Ethan opublikował na Instagramie swoje zdjęcie z bronią, emotikonką z oczami w kształcie serc i dopiskiem „Właśnie dziś dostałem moją nową piękność. SIG SAUER 9mm. Odpowiem na wszelkie pytania”. Następnego dnia Jennifer zabrała syna na strzelnicę, na social mediach umieszczając wpis „mama i syn testują jego nowy prezent świąteczny”⁸.

Dzień przed strzelaniną, podczas zajęć szkolnych Ethan został przyłapany przez nauczyciela na poszukiwaniu różnych rodzajów amunicji, korzystając z wyszukiwarki w telefonie. Nastolatek wytłumaczył zainteresowanie strzelectwem jako „rodzinne hobby” i niedawną wizytą na strzelnicy z matką. Ethan wymienił z matką wiadomości dotyczące zaistniałej sytuacji - jedna z jej odpowiedzi brzmiała: „Lol. Nie jestem na ciebie zła. Musisz nauczyć się jak nie dać się przyłapać”⁹. Pracownicy szkoły próbowali poinformować matkę o wydarzeniu za pomocą wiadomości elektronicznej i głosowej, nie uzyskali jednak odpowiedzi. Noc przed tragedią Ethan nagrał film, w którym omówił planowaną zbrodnię, powiedział również, że myśli o dokonaniu takiego aktu „nieustannie” była obecna e jego myślach.¹⁰

Dochodzenie w sprawie wykazało, że rodzice nastoletniego sprawcy byli świadomi jego pogarszającego się stanu psychicznego. W przeciągu miesięcy poprzedzających strzelaninę, Ethan miał być „smutniejszy niż zwykle”, a jego jedyny przyjaciel się przeprowadził, co pogorszyło jego samopoczucie. Wysyłał matce niepokojące wiadomości dotyczące swojego stanu psychicznego i doświadczanych halucynacji. Nastolatek znęcał się także nad zwierzętami - głowę jednego z zabitych ptaków przechowywał w słoiku, na podłodze swojej sypialni. Jennifer i James cały swój wolny czas poświęcali opiece nad końmi, przez co Ethan mógł czuć się zaniedbany. Podczas śledztwa wykazano problemy finansowe państwa Crumbley, nadużywanie substancji psychoaktywnych oraz utrzymywanie relacjami pozamałżeńskich, co nie wpływało pozytywnie na dynamikę rodziny¹¹.

3 grudnia 2021 r. Jennifer i James’owi przedstawione zostały zarzuty nieumyślnego spowodowania śmierci, małżeństwo zostało znalezione dopiero następnego dnia ukrywając się

---

⁸ *Key moments surrounding the Michigan high school shooting in 2021*, „The Associated Press”, 15.03.2024, <https://apnews.com/article/michigan-school-shooting-key-moments-timeline-29d761d225d3ada8322a88c568fd1e74>, 16.09.2024.

⁹ Tamże.

¹⁰ *Key moments surrounding Michigan high school shooting...*

¹¹ S. Moghe, *Michigan shooting suspect's...*

w studiu artystycznym ok. 50 km od Detroit, próbując uciec przez wymiarem sprawiedliwości¹². Policjanci, którzy przeszukali studio, zabezpieczyli ponad 6 000 USD w gotówce i nowe telefony małżonków. W wyniku takich okoliczności, na obu nałożona została kaucja w wysokości 500 000 USD¹³.

Konsekwencje

8 grudnia 2023 r., 17-letni już Ethan Crumbley został skazany na dożywotnie pozbawienie wolności bez możliwości zwolnienia warunkowego. Przed poznaniem werdyktu przeprosił i stwierdził, iż otrzymaną karą chce zadowolić poszkodowanych. Na szczególną surowość wymierzonej kary wpłynęło zaplanowanie zbrodni z wyprzedzeniem, brak zawahania w trakcie popełniania czynu oraz brutalność, okazana szczególnie wobec dwóch z ofiar¹⁴. Ethan przyznał się do 24 postawionych mu zarzutów, wycofując wcześniejszy zamiar podjęcia obrony opartej na niepoczytalności¹⁵.

Kary nie uniknęli również rodzice szkolnego zabójcy - 9 kwietnia 2024 r. Jennifer i James Crumbley usłyszeli wyroki od 10 do 15 lat pozbawienia wolności, stając się pierwszymi rodzicami w Stanach Zjednoczonych pociągniętymi do odpowiedzialności karnej za szkolną strzelaninę, której sprawcą było ich dziecko¹⁶. Zarzucone zostało im zignorowanie potrzeb leczenia psychiatrycznego syna oraz zakup i ułatwienie mu dostępu do niezabezpieczonej broni. Według prokuratorów Crumbleyowie „Stworzyli środowisko, w którym agresywne tendencje ich syna rozkwitły. Wiedzieli, że ich syn jest zakłopotany, po czym kupili mu broń”¹⁷.

Do przeprowadzenia niezależnego dochodzenia w sprawie Oxford High School zatrudniona została zewnętrzna instytucja. Sporządzony na jej podstawie raport zawierał następujące treści: „Pomyłki wystąpiły na każdym szczeblu [...] narastały lawinowo, tworząc sytuację, w której

---

¹² *Key moments surrounding Michigan high school shooting...*

¹³ *Key moments surrounding the Michigan high school shooting in 2021...*

¹⁴ E. White, C. Williams, *Michigan teen gets life in prison for Oxford High School attack*, „The Associated Press”, 9.12.2023, <https://apnews.com/article/oxford-michigan-school-shooting-ethan-crumbley-sentencing-fb10065053ca542b0d443671bab53947>, 16.09.2024.

¹⁵ C. Williams, M. Householder, *Michigan teen pleads guilty to killing 4 in school shooting*, 24.10.2024, <https://apnews.com/article/pontiac-michigan-oxford-high-school-shooting-crime-shootings-ff69e26f96bb07af5dcb76bddd650bb4>, 17.09.2024.

¹⁶ A. Radford, M. Chowdhury, *Parents of Michigan school shooter sentenced*, „CNN”, 9.04.2024, <https://edition.cnn.com/us/live-news/james-jennifer-crumbley-sentencing-04-09-24/index.html>, 17.09.2024.

¹⁷ C. Williams, M. Householder, *Michigan teen pleads guilty...*

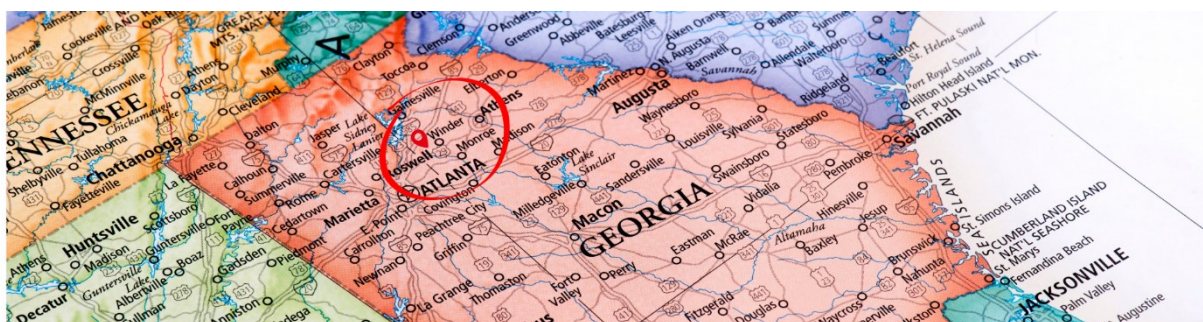
komunikacja i zachowanie ucznia powinny wywołać ocenę zagrożenia i interwencję [...] Żaden z tych błędów nie był celowy. Ale były to kosztowne błędy”¹⁸.

Strzelanina w Apalachee High School

4 września 2024 r., licząca około 1 900 uczniów Apalachee High School w stanie Georgia stała się miejscem tragedii.

Przebieg wydarzeń

Rankiem szkoła otrzymała anonimowy telefon dotyczący planowanych strzelanin w pięciu szkołach, z czego pierwszą miała być Apalachee (Winder, Georgia, USA)¹⁹ – uczniowie nie zostali jednak odesłani do domów, a lekcje w szkole rozpoczęły się zgodnie z harmonogramem. Nie był to ostatni niepokojący telefon tego poranka – nadawczynią drugiego była zaniepokojona matka jednego z uczniów Marcee Gray, która otrzymała od syna Colta Graya niepokojąco brzmiącą wiadomość „Przepraszam mammo.” Pani Gray zadzwoniła do szkoły ok. 9:50 i nakazała natychmiastowe znalezienie i sprawdzenie jej 14-letniego syna, wskazując, iż jest to nagły i pilny przypadek. Po wykonaniu telefonu matka i dziadek Colta, Charles Polhamus, udali się w 200 kilometrową trasę do miejscowości Winder, w której nastolatek chodził do szkoły i mieszkał ze swoim ojcem, Colinem Grayem²⁰.

Mapa stanu Georgia z zaznaczoną miejscowością Winder, w której mieści się Apalachee High School.

¹⁸ Investigation finds a threat assessment should have been done before the Oxford High School shooting, „The Associated Press”, 31.10.2023, <https://apnews.com/article/investigation-crumbley-oxford-high-shooting-school-899e59fdce25d92d7307dd0b1ddcea18>, 17.09.2024.

¹⁹ N. Salahieh, M. Krupa, N. Chavez, *From Algebra 1 to barricading doors: How the Georgia school shooting unfolded*, „CNN”, 5.09.2024, <https://edition.cnn.com/2024/09/05/us/timeline-georgia-high-school-shooting>, 13.09.2024.

²⁰ I. Rosales, L. Mascarenhas, C. Tebor, E. Levenson, M. Edwards, *Call from suspect’s mom to Apalachee High School before shooting was not the only warning that morning*, „CNN”, 11.09.2024, <https://edition.cnn.com/2024/09/10/us/georgia-school-shooting-questions/index.html>, 13.09.2024.

Około godziny 9:45 Colt Gray opuścił salę lekcyjną, co jednak nie było odstępstwem od normy – uczeń często wychodził z lekcji. Krótco po tym, chłopiec o podobnym do niego imieniu i nazwisku został wywołany z klasy, polecono mu, aby zabrał ze sobą plecak. Wywołany chłopiec po chwili wrócił na lekcję i oznajmił, iż nastąpiła pomyłka i nie jego szukano (Apalachee High School odmawia komentarza w sprawie tego wydarzenia). Colt powrócił przed drzwi klasy i zapukał – drzwi w Apalachee High School zamykały się automatycznie i wymagały otwarcia z wewnątrz. Jeden z uczniów wstał i udał się w kierunku drzwi, aby umożliwić Coltowi wejście, jednak zauważył, że chłopak ma broń i natychmiast się wycofał. Nastolatek, nie mając możliwości wejścia do klasy, zaczął strzelać do osób znajdujących się na korytarzu – uczniów i nauczycieli. Świadkowie wskazali, że słyszeli od 10 do 15 strzałów, jeden po drugim. Służby otrzymały zawiadomienie o zagrożeniu ok. 10:20, do szkoły niemal natychmiast dotarło dwóch uzbrojonych funkcjonariuszy policji, z których jeden zatrzymał Colta o 10:26²¹. Zaledwie tydzień przed wydarzeniem nauczyciele z Apalachee zostali wyposażeni w specjalne przyciski alarmowe Centegix - urządzenia po czterokrotnym wciśnięciu przycisku powiadamiają administratorów o niepokojącym wydarzeniu. Ośmiokrotne wciśnięcie przycisku wysyła powiadomienie o aktywnym zagrożeniu na terenie szkoły bezpośrednio do służb. Nauczyciel Stephen Kreyenbuhl twierdzi, że dzięki temu procedura lockdown została rozpoczęta jeszcze zanim usłyszał strzały, co pozwoliło na szybką reakcję ze strony personelu²².

W strzelaninie zginęły cztery osoby, w tym dwóch uczniów w wieku 14 lat i dwóch nauczycieli w wieku 39 i 53 lat. Ranne zostało dziewięć osób, z czego siedem odniosło rany postrzałowe. Motyw i cele sprawcy póki co nie są znane²³.

Problemy rodzinne

Dziadek nastolatka - Charles Polhamus, przekazał, że nie zauważył u wnuka żadnych problemów ze złością czy agresją, wskazał jednak, że niespokojna sytuacja rodzinna miała na niego bardzo duży wpływ. Po zdrowotnych i finansowych problemach rodziców rodzina

---

²¹ E. Levenson, C. Tebor, *A text, a call, then gunfire: New details raise questions about efforts to prevent Georgia school shooting*, „CNN”, 9.09.2024, <https://edition.cnn.com/2024/09/09/us/apalachee-school-shooting-unfolded/index.html>, 13.09.2024.

²² *'It's insane': Teacher praises technology that protected students during shooting*, „CNN”, <https://edition.cnn.com/2024/09/05/us/video/apalachee-school-shooting-georgia-door-technology-cnc-ldn-digvid>, 13.09.2024.

²³ M. Thiessen, *What we know after a 14-year-old boy was charged with killing 4 people at his Georgia high school*, „The Associated Press”, 7.09.2024, <https://apnews.com/article/georgia-school-shooting-whats-known-f5300931a4a648e8887a1b8d0fdd6558>, 13.09.2024.

Grayów została eksmitowana z domu w 2022 r. Rodzice kilkakrotnie donosili na siebie nawzajem do służb socjalnych, a trójka ich dzieci nieraz zmieniała miejsce zamieszkania. Trwało to do momentu, kiedy matka Colta - Marcee Gray, została aresztowana za posiadanie narkotyków w listopadzie 2023 r. Zabroniono jej wtedy bezpośredniego kontaktowania się z mężem, którego samochód porysowała kluczykami na krótko przed aresztowaniem. Po przeprowadzonych później testach narkotykowych utraciła także prawo do opieki nad dziećmi, nad którymi kuratelę przejął ojciec - dziadek i matka oskarżają go o stosowanie przemocy werbalnej wobec dzieci²⁴.

Pierwsze podejrzenia

Pierwsze podejrzenia wobec Colta Graya pojawiły się w 2023 r., kiedy FBI powiązało z nastolatkiem konto na internetowym komunikatorze Discord. Wysyłane z niego wiadomości dotyczyły między innymi planowanego „za 2-3 lata” ataku na szkołę, zawierały także zdjęcia broni z dopiskiem „Jestem gotowy”. FBI przekazało zebrane informacje lokalnym służbom, które rozpoczęły śledztwo. Podczas dochodzenia ojciec chłopca, potwierdził posiadanie w domu broni myśliwskiej. Oznajmił, iż „Colt może z niej korzystać pod nadzorem, ale nie ma do niej nieograniczonego dostępu”. W trakcie rozmów przyznał także, że jego syn był wcześniej ofiarą prześladowań rówieśniczych i zmienił szkołę. Wy tłumaczył, że próbuje nauczyć nastolatka bezpiecznej obsługi broni palnej, aby zainteresować go naturą i odciągnąć od gier komputerowych²⁵. Colin wspomniał także o wspólnym polowaniu, podczas którego Colt zabił swojego pierwszego jelenia - wydarzenie to zostało nagrane i opublikowane na Instagramie przez matkę chłopca w styczniu 2023 r²⁶.

W trakcie dochodzenia Colt zaprzeczył wysyłaniu wspomnianych wiadomości, ale potwierdził posiadanie konta Discord w przeszłości. Stwierdził, że padło ono ofiarą hakerów i usunął je jeszcze zanim zamieszkał z ojcem. E-mail nastolatka powiązany był z kontem o zapisanej cyrylicą nazwie „Lanza”, najprawdopodobniej nawiązującej do Adama Lanza, sprawcy masakry z Sandy Hook Elementary School w 2012 r. Uzyskane adresy IP powiązane z kontem pochodziły z różnych lokalizacji i pokrywały się z okresem, w którym rodzina została

---

²⁴ Y. Abou-Ghazala, C. Tolan, S. Glover, J. Campbell, C. Devine, A. Gordon, *Georgia high school shooting suspect referenced Parkland massacre in writings found in his bedroom, source says*, „CNN”, 6.09.2024, <https://edition.cnn.com/2024/09/05/us/colt-gray-suspect-georgia-shooter/index.html>, 13.09.2024.

²⁵ Tamże.

²⁶ I. Rosales, L. Mascarenhas, C. Tebor, E. Levenson, M. Edwards, *Call from suspect's mom...*

eksmitowana²⁷. Dochodzenie zostało zakończone, gdy śledczy wskazali na brak możliwości jednoznacznego potwierdzenia tożsamości użytkownika przedmiotowego konta Discord²⁸.

Konsekwencje

Coltowi Grayowi przedstawione zostały cztery zarzuty zabójstwa kwalifikowanego (felony murder), za które ma odpowiadać jak osoba dorosła. Kolejne zarzuty pojawią się, kiedy stan zdrowotny pozostałych poszkodowanych zostanie określony przez biegłych²⁹.

W związku z zakupem karabinu typu AR-15, który został użyty podczas ataku aresztowano także ojca nastolatka. 54-letni Colin Gray, mimo występujących wcześniej podejrzeń wobec chłopca, świadomie zakupił i sprezentował mu broń na święta Bożego Narodzenia w 2023 r. Przedstawiono mu osiem zarzutów okrucieństwa wobec dzieci, cztery zarzuty nieumyślnego spowodowania śmierci i dwa zarzuty zabójstwa drugiego stopnia, za co grozi mu łącznie do 180 lat pozbawienia wolności³⁰.

Wspólny mianownik

Podobieństwa wydarzeń prowadzących do tragedii w Apalachee High School zostały zauważone przez zajmującą się strzelaniną w Oxford High School prokurator Karen McDonald. W obu przypadkach pojawiły się obawy co do stanu psychicznego chłopców, obydwój sprawców otrzymało użytą do zamachów broń od swoich ojców jako prezent świąteczny. Prokurator McDonald uważa, że mimo widocznych podobieństw spraw wciąż jest zbyt wcześnie, aby bezpośrednio porównywać ze sobą nastolatków. Pociągnięcie rodziców do odpowiedzialności karnej w obu przypadkach wiąże ze sobą nadzieje na powstrzymanie następnych tragedii jeszcze zanim się wydarzą³¹.

---

²⁷ <https://www.newsweek.com/colt-gray-court-georgia-school-shooting-apalachee-1949882>

²⁸ Y. Abou-Ghazala, C. Tolan, S. Glover, J. Campbell, C. Devine, A. Gordon, *Georgia high school...*

²⁹ H. Yan, *Teen shooting suspect will face more charges, district attorney says*, „CNN”, 6.09.2024, https://edition.cnn.com/us/live-news/georgia-shooting-apalachee-high-school-09-06-24#h_88234b93f5f2a612b20f1cdf8a449e06, 13.09.2024.

³⁰ E. Keller, *Colt Gray's Two Words Muttered During His First 11-Minute Court Appearance*, „Newsweek”, 6.09.2024, <https://www.newsweek.com/colt-gray-court-georgia-school-shooting-apalachee-1949882>, 13.09.2024.

³¹ E. Keller, J. Sundel, *Colt Gray's Case 'Eerily Similar' to Oxford HS Mass Shooter Ethan Crumbley*, „Newsweek”, 6.09.2024, <https://www.newsweek.com/prosecutor-compares-ethan-crumbley-colt-gray-school-shooting-cases-1950021>, 13.09.2024.